

บทที่ 4

ความเชื่อและพิธีกรรมการสักยันต์ในภาคกลางของประเทศไทย

ในบทนี้จะเป็นการศึกษาประวัติความเป็นมา รวมทั้งด้านความหมาย ความเชื่อและพิธีกรรมของการสักยันต์ในภาคกลางของไทย เพื่อที่ทำความเข้าใจและนำข้อมูลที่ได้มาประกอบกับการศึกษาวิเคราะห์เรื่องการสักยันต์ในด้านประวัติความเป็นมาของการสักยันต์ห้าแฉกหนุนดวงความหมายของการสัก

หมอบรัดเลย์กล่าวไว้ในอักษรภิธานศัพท์ว่า

“การสักคือการเอาเหล็กแหลมแทงที่ข้อมือคนเป็นตัวอักษร” (สมชาย นิลอาทิ, 2527: 112)

ส่วนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 หมายถึง

“การสักคือการเอาของแหลมแทงลงด้วยวิธีการหรือเพื่อประโยชน์ต่างๆ กัน เช่น สักปลาให้สักหาของในน้ำ สักผิวนังให้เป็นอักษรหรือลาย สักรอยเข้าเพื่อริดเอาเลือดคั่งออก ทำเครื่องหมายสักเพื่อแสดงเป็นหลักฐาน เช่น สักข้อมือแสดงว่าได้ขึ้นทะเบียนเป็นชาญฉกรรจ์หรือเป็นเลกมีสังกัดกรมกองแล้ว สักหน้าแสดงว่าเป็นผู้ที่ต้องโทษประชีก” (กิบูลย์ ลีสุวรรณ, 2540: 218)

พจนานุกรมฉบับพรพิทยา พุทธศักราช 2526 หมายถึง

“การสักคือการเอาของแหลมจุ่มหมึกแทงตามผิวนังให้เป็นอักษร ลายลายหรือเครื่องหมายต่างๆ” (สมชาย นิลอาทิ ,2527:113)

กิฟฟอร์ด(C. Clifford) ให้หมายความไว้ว่า

“การสักคือการสร้างภาพหรือรูปแบบ (Pattern) ลงบนใบหน้าหรือผิวนังของคน โดยกรรมวิธีที่ทำให้หมึกซึมลงไปได้ผิวนัง ซึ่งนักภาษาอุชยวิทยาสันนิษฐานว่า เป็นกรรมวิธีที่พัฒนามาจากการใช้สีทาหน้าทาตัวของมนุษย์สมัยโบราณเพื่อตกแต่งให้แลดูสวยงาม บ่งบอกฐานะหรือผลทางไสยศาสตร์” (ชนกรรณ์ นรากร,2548: 8)

ในส่วนความหมายในภาษาอังกฤษมีเอกสารบ่งชี้ว่าคำว่าTattoo มีที่มาจากการคำว่า Ta-Tu ในภาษาตาข่าย Ta แปลว่าตี (To Beat) หรือในอีกความหมายหนึ่งมาจากคำว่าTatau ความหมายว่า ทำเครื่องหมาย ทำเป็นรอยทำให้เห็นได้ชัด (To mark) (นิติ ภาครพันธุ์,2541: 185-186)

กล่าวโดยสรุปความหมายของคำว่าการสักนั้น หมายถึงกรรมวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้เครื่องมือปลายแหลมจุ่มหมึกแล้วแทงลงไปบนผิวนังเมื่อมีหมึกซึมลงไปบนผิวนังแล้วก็จะปรากฏเป็นรูปภาพหรือลายตามรอยที่สักลงไป ดังนั้นแล้วการสักจึงหมายถึงการเจาะรูปอย่างลักษณ์หรือข้อความต่างๆ ลงบนผิวนังของมนุษย์ซึ่งจะอยู่บนผิวนังตลอดไป ทั้งนี้โดยมี

วัตถุประสงค์ของการสักเพื่อตกแต่งร่างกายให้สวยงามหรือเพื่อให้บังเกิดผลทางไสยศาสตร์โดย
ลากวัตถุประสงค์ทางสังคมที่ต้องการแสดงสังกัด ประธานความผิด แสดงความเป็นหมู่พาก
เดียวกัน เป็นต้นโดยจะเห็นได้ว่าลายสักทุกชนิดย่อมมีความหมายไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่งทั้งนี้
ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่มีความแตกต่างกันออกไป

ประวัติความเป็นมาของการสัก

ศิลปะที่ปรากฏบนเรือนร่างที่เรียกว่ารอยสักนั้น แม้ว่าจะไม่มีหลักฐานใดที่แสดงให้
ปรากฏอย่างชัดเจนว่าการสักเริ่มต้นที่ไหนและเมื่อไร แต่จากการศึกษาการสักและความนิยมใน
การสักมีขึ้นในหมู่มนุษยชาติต่างๆ นั้นสันนิษฐานว่าประวัติความเป็นมาของการสักลายนั้นมี
วิวัฒนาการมาจากการใช้สีทาตัวตามประเพณีนิยมดั้งเดิมของมนุษย์ตั้งแต่ก่อนประวัติศาสตร์
ครั้นต่อมาเมื่อมีความต้องการให้สีต่างๆ เหล่านั้นติดอยู่ตามผิวกายอย่างถาวรไม่ให้มีการลอกเลือน
ออกได้ จึงกลายมาเป็นการใช้วิธีการสักลายลงบนผิวหนังแทนที่การทาสีตามร่างกาย (สุลักษณ์ ศรี
บุรี และ ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2530: 26)

ในภาคกลางของไทยการสักเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมพื้นเมืองที่มีการเชื่อมโยงในด้าน¹
ความเชื่อเกี่ยวกับรอยสักนั้นเกี่ยวข้องกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมทางศาสนา ส่วนใหญ่แฝงมากับ
ความเชื่อทางไสยศาสตร์โดยเฉพาะในภาคกลางของประเทศไทย การสักเป็นความเชื่อที่สัมพันธ์
กับศาสนาเป็นหลักรวมถึงในประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แบบพม่า เวียดนาม
ลาวและเขมร (บิูลีย์ ลีสุวรรณ, 2540: 225) ซึ่งสมเด็จพระบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ
ทรงสันนิษฐานว่าตนต่อจากนั้นพากับถือพุทธศาสนาโดยตั้นตระ ซึ่งนับถือกันในทิเบตและเป็น²
สาขานึงของมหายานเป็นผู้คิดประดิษฐ์ขึ้นมาแล้วสอนในประเทศพม่าก่อน จากนั้นจึงเผยแพร่
เข้ามาถึงประเทศไทยแต่พากต้นตระจะใช้ยันต์ในทางศาสนาอาม ต่อมากอาจารย์ในนิกายหินยาน
ที่มาจากการจึงคิดแปลงยันต์เป็นหัวใจพระธรรมตามคติความเชื่อทางหินยานยันต์ของไทยจึงมี
ลักษณะทั้งสองอย่างผสมกันอยู่ (สุขุม ลันติพrho, 2551:138) โดยที่ผู้สักมีความเชื่อว่าหากใครสัก³
รูปรอยอันเป็นคัมภีร์แห่งไสยศาสตร์แล้วจะทำให้ผู้นั้นมีความคงกระพันชาติรุ่งเรืองในศาสตราจาร⁴
ยิ่งไม่เข้าหรือมีอยู่หลายลักษณะ ที่ผู้สักเชื่อว่ารอยสักนั้นสามารถสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้
สักที่เรียกว่ามนตรามหานิยม ทั้งนี้นั้นสันนิษฐานว่าการสักยันต์มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยโดยเป็นที่
นิยมในหมู่ชาวไทยในสมัยนั้น เพราะต้องทำศึกษาความมั่นคงอยู่เสมอ ซึ่งหลักฐานต่างๆ ที่ปรากฏเป็น⁵
หลักฐานดังกล่าวนั้นตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนกระทั่งสมัยกรุงศรีอยุธยารวมถึงสีบต่องในสมัยกรุง⁶
รัตนโกสินทร์พบในหลักฐานที่เป็นบันทึกของชาวต่างชาติหรือในวรรณคดีหลายเรื่อง เช่น ขุนช้าง
ขุนแผน ไกรทอง เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

หลักฐานจากจดหมายเหตุลาลูเบร์เล่มที่ 1 ของ ซีมอง เดอ ลาลูเบร์ เอกอัครราชทูตเพื่อเจริญสัมพันธ์ไม่ต่างในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชแห่งกรุงศรีอยุธยา “ได้กล่าวอ้างอิงในจดหมายเหตุของท่านถึงความนิยมในการสักขາลายและสักเขนลายของชนนางไทยในสมัยนั้นว่า การสักเป็นคติความเชื่อของเหล่าข้าราชการ ทหารและเสนาบดีอันเป็นเครื่องแสดงถึงเกียรติยศของบุคคลนั้นและเพื่อผลทางอยู่ย่างคงกระพันชาติ” (ชนกรรณ์ นรากร, 2548: 72-73) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“สักสีน้ำเงินตามตัว สิ่งซึ่งทำให้เป็นคนใหญ่คนโตนั้นย่อมมีสีน้ำเงินมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเกียรติยศของท่าน และพระมหากรซัตรិย์สยามก็ทรงสักสีน้ำเงินด้วยแต่พระบาทจันทร์ทั้งพระนภกีคนอื่นบอกข้าพเจ้าว่าไม่ใช่สิ่งสำหรับศักดิ์อย่างใดอก สำเพื่อจะได้ชั่งศักดิ์สิทธิ์อยู่ย่างคงกระพันชาติเป็นนักลงเร่งและยังมีคนอื่นอีกพูดจนรักให้ข้าพเจ้าเกิดข้อกังข่าวว่าพระมหากรซัตรិย์สยามจะได้ทรงสักสีน้ำเงินนั้นด้วยจริงหรือไม่ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบว่าความจริงเป็นอย่างไร” (ชนกรรณ์ นรากร, 2549: 72)

จากตัวอย่างในเบื้องต้นทำให้เห็นได้ว่าการสักขາลายและการสักเขนลายเป็นความนิยมของข้าราชการทหารและอาชีวะรวมไปถึงทหารระดับเสนาบดีด้วย การสักเป็นเรื่องปกติธรรมดaic ในการบริหารงานราชการในสมัยอยุธยาในพุทธศตวรรษที่ 23 (บี.เจ เทอร์วิล, แอนโทนี ดิลเลอร์ และ ชาลีริอา สัตยาวัฒนา, 2533:47) รอยสักซึ่งใช้เพื่อบริหารราชการนั้นได้พัฒนาจนเป็นเครื่องหมายและสัญลักษณ์ในรูปของรหัสผู้มีรอยสักนั้นฯ สามารถบ่งบอกว่ามีหน้าที่ทางราชการในหน่วยใด การสักข้อมือข้างขวาหรือข้างซ้ายเป็นการบ่งบอกถึงกรมข่ายและกรมข่าวซึ่งนับได้จากรอยสักเป็นเครื่องมือของทางราชการที่มีประสิทธิภาพสูงในการควบคุมไฟร์ลลางและนองจากนี้ยังเชื่อกันว่าการสักนั้นมีความศักดิ์สิทธิ์และความอยู่ย่างคงกระพัน

หลักฐานจากการคดีไทยวรรณคดีไทยหลายเรื่อง เช่นเรื่องขุนช้างขุนแผน ไกรทอง รามเกียรติ เป็นต้น นั้นต่างก็มีการปรากว่าหลักฐานความเชื่อของการสักร่างกายดังกล่าวเกิดขึ้นตัวอย่างเช่นข้อความตอนหนึ่งในบทเสภาขุนช้างขุนแผนของสุนทรภู่ (สุลักษณ์ ศรีบุรี และ ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2530: 29) ที่กล่าวถึงการสักของแม่ทัพคนสำคัญของพระเจ้าเชียงใหม่สองคนคือหัวกรุงภาพกับตรีเพชรกล้า ว่ามีลายสักเก็บทั้งตัวแล้วว่าเป็นผู้มีวิชาอาคมอยู่ย่างคงกระพันชาติ คือ

“กรุงภาพทัพใหญ่ยกไว้ก่อน	กล่าวถึงทัพอัสดรตรีเพชรกล้า
ขันแม่ทัพคนนี้มีศักดิ์	อยู่คงศัตราวิชาดี
เขนขวางมาสักรองเป็นองค์นารายณ์	เขนเข้ายลักษณะเป็นราชสีห์
เขนขวางมีกสักพยัคฆ์	เขนเข้ายลักษณะเป็นราชสีห์
สักอุรุรูปพระโมคคลา	ภาควัฒปิตานั้นสักหลัง

สีข้างสักอักษะนานะจังหวัง	ศรีษะผึ้งพลอยนิลเม็ดจินดา
ผึ้งเข็มเล่มทองໄไว้สองใบล'	ผึ้งเพชรเม็ดใหญ่ໄไว้ແສກหน้า
ผึ้งก้อนเหล็กໄหลໄไว้ในอุรา	ข้างหลังผึ้งເຫັນຄວ້າແກ້ວຕາແມວ"

จากบทประพันธ์ในวรรณคดีไทยเรื่องชุมชนแคนที่ยกมาນี้ ทำให้ตั้งข้อสันนิษฐานได้ว่าการสักจะเป็นที่นิยมกันมากของผู้ชายไทยเพื่อแสดงถึงความกล้าหาญความเป็นลูกผู้ชายและเป็นผู้มีวิชาอยู่ย่างคงกระพันชาติ รวมถึงการปรากฏของการสักในระบบราชการโดยการสักข้อมือซึ่งถูกส่งต่อมายังสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) ที่เรียกว่าการสักห้องมือหรือไฟร์ข้อมือขาวคือไฟร์ที่ซึ่งยังไม่ได้มีการสักหมายหมู่และการสักอีกประเภทหนึ่งคือการสักหลังมือซึ่งการสักหลังมือนั้น เพื่อเป็นการบอกรถึงการเป็นไฟร์หัวเมืองและไฟร์สมคือกลุ่มผู้ทำหน้าที่เป็นทหารหรือเรียกว่าทหารสมัคร (ขอ สุขพานิชย์, 2519: 31-32)

“ให้มีหมายประกาศแก่เจ้าหมู่มูลนายเจ้าของเลกนำดัวเลกมาสักหลังมือให้สิ้นเชิง แต่ในเดือนสี ถ้าพันนั้นจะไปโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ จับดัวเลกซึ่งยังมิได้สักໄไว้เป็นไฟร์หลวงทั้งสิ้น” (ขอ สุขพานิชย์, 2519: 52)

จะเห็นได้ว่ารอยสักที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่จะแฝงมาทางด้านของความเชื่อทางไสยศาสตร์ที่ผู้สักมีความเชื่อว่าหากใครสักกูปรอยอันเป็นความเชื่อดังกล่าวนั้นจะทำให้เป็นผู้อยู่ย่างคงกระพันชาติที่ทั้งนี้จากหลักฐานในลักษณะของการบันทึกต่างๆ เช่น จดหมายเหตุลาลูแบร์รวมถึงจากวรรณคดีตั้งแต่ในสมัยกรุงศรีอยุธยาจนกระทั่งในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นนั้น ทำให้เห็นได้ว่า การสักเป็นเครื่องมือของรัฐในการควบคุมพลเมืองในหลากหลายด้าน เช่น การรับราชการ ในการเกณฑ์แรงงาน การทหาร หรือการเพื่อประธานความผิด ดังนั้นแล้วอาจกล่าวได้ว่ารอยสักในยุคสมัยดังกล่าว คือการแสดงออกซึ่งอำนาจของรัฐที่เข้ามามีบทบาทต่อพลเมืองในการควบคุมในส่วนความเชื่อที่เชื่อกันว่าเป็นความศักดิ์สิทธิ์นั้นจะพบว่าอยู่ในกลุ่มของผู้ที่เป็นทหารท่านนั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในยุคสมัยที่ต้องทำศึกอยู่เสมอเพื่อเป็นกุศลอบายให้เป็นผู้ที่แข็งแกร่งไม่เกรงกลัวต่อศึกสงคราม

การค้นคว้าหาหลักฐานเกี่ยวกับการสักลายของไทยแม้จะมีหลักฐานทางด้านวัตถุและจารึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการสักอยู่น้อย แต่อย่างไรก็ตามการค้นคว้าหาหลักฐานอาจกระทาได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์ของชนชาติอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งมีการถ่ายทอดเกี่ยวกับวัฒนธรรมการสักให้แก่กันดังนั้นการถ่ายทอดด้วยวัฒนธรรมการสักจึงอาจเกิดขึ้นในภูมิภาคใกล้เคียงจากความนิยมในจีน (ประเทิน มหาชันธ์, 2534: 33) ชนชาติพม่า มอญ เขมร ลาว ก็มีวัฒนธรรมเกี่ยวกับการสักร่างกายจึงเป็นไปได้ที่ไทยอาจจับวัฒนธรรมมาจากภูมิภาคใกล้เคียงกัน บทหลวงป่าเลอเรกวา (Pallegois) กล่าวว่าในการสักภาคกลางของประเทศไทยนั้นอาจได้รับ

อิทธิพลมาจากการเนื่องนิยมการสักยันต์มากในแบบเชียงใหม่ ลำพูน แพร่ น่าน ฯลฯ (วินูตย์ ลี้สุวรรณ, 2540: 227)

ความเชื่อและพิธีกรรมของการสักยันต์

ในทวีปเอเชียโดยเฉพาะกลุ่มของชนชาติไทยการสักจะมีอยู่โดยทั่วไป แต่ความเชื่อถือและความนิยมในการสักประภูมิของคนไทยในรูปของความเชื่อทางศาสนา ซึ่งเป็นการสักเพื่อเป็นเครื่องรางของขลัง คนส่วนใหญ่จะสักเพื่อให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองตนเองซึ่งมักจะใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนาต่างๆ เสียเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ อักษร เทพเจ้า คถา พระ หรือสัญลักษณ์ทางศาสนาต่างๆ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ให้ความหมายของคำว่ายันต์ ไว้ว่า ตารางหรือลายเส้นเป็นตัวเลข อักษรหรือรูปภาพ ที่เขียน สัก หรือแกะลงบนแผ่นผ้า ผิวนั้น ไม่โลหะ เป็นต้น ถือว่าเป็นของขลัง (ณัฐรัตน์ มณีรัตน์, 2553: 11) คำว่ายันต์นี้เพี้ยนมาจากคำว่า ยัญญ์ ซึ่งเป็นภาษาบาลีแปลว่าสิงที่มนุษย์พึง เช่น สรวงบูชา ให้มีความสุขความเจริญ แต่มาใช้ในภาษาไทยและเปลี่ยนเป็นคำว่ายันต์ไปหมายถึงรอยเส้นที่เขียวาวไปมาสำหรับลงคถา นอกจานี้ยังมีกล่าวไว้ว่าเส้นยันต์เปรียบเสมือนสายรากของพระพุทธเจ้า ส่วนอักษรที่ลงไว้ในยันต์เปรียบด้วยแต่ละอักษรคือพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งแสดงทัศนคติของคนโบราณมีต้อยันต์และอักษรจะว่าเป็นสิงศักดิ์สิทธิ์ ไม่สามารถลบหลู่เหยียบยำได้ (ณัฐรัตน์ มณีรัตน์, 2553: 12)

นอกจากนั้นกรรมวิธีในการสักมีความ слับซับซ้อนทั้งนี้เพื่อให้รอยสักมีความขลัง ความเชื่อในเรื่องของการหนังหนี่ยวสามารถทนต่ออาชญากรรมได้ สมเด็จพระบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงสั่นนิช្ញฐานว่า ยันต์ต่างๆ นั้นพวกนับถือพุทธศาสนาในกิจกรรมพะยอม มีต้อยันต์และอักษรที่มีลักษณะทั้งสองอย่างผสมกันอยู่ (สุขุมล สันติพิร, 2551:138) ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ยึดถือปฏิบัติอยู่ในหมู่ชนชาติไทยหลายกลุ่ม ลักษณะเด่นของการสักชนิดนี้คือต้องเกี่ยวข้องกับคติความเชื่อทางศาสนา ก่อนลงมือทำการสักแต่ละครั้งต้องมีพิธีไหว้ครุประสิทธิ์ ประกอบและลีบหอดธรรมเนียมปฏิบัตินี้ ขณะที่ทำการสักอยู่ก็จะต้องร่ายคาถาไปด้วยเพื่อให้มีความศักดิ์สิทธิ์แก่ลวดลายที่สัก การสักชนิดนี้ ส่วนใหญ่จะทำลวดลายที่หน้าอกและต้นแขนแต่บางกรณีจะสักลายข้อศอกไปอีกฝั่งสักบางอย่างอาจต้องสักบนกระหม่อมหรือที่น่องส่วนบริเวณใบหน้า มือ และเท้า โดยทั่วไปแล้วจะไม่สักเป็นลวดลายที่ละเอียดมากบางครั้งจะมีการสักอักษรย่อ หัวใจคถาหรือเครื่องหมายขนาดเล็ก เช่น จุดที่ลิ้นและตามข้อต่างๆ แม่แบบมาตรฐานของลาย

สักนั้นไม่มีแต่ลดลายที่นิยมในการสักนั้นคือ รูปยันต์ เค้าโครงของสักวีนทำงานและตัวอักษรจะคุณา การสักเพื่อความคงกระพันชาติเรียกว่าข่องโดยตรงกับประเพณีที่ผู้ชายสวมเสื้อยันต์เวลาอุกราบเสื้อยันต์คือผ้าที่เย็บลดลายลงยันต์ทั้งผืนซึ่งความเชื่อนี้แพร่กระจายอยู่ในส่วนต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเสื้อยันต์ที่พบในแต่ละชนเผ่าจะประกอบด้วยผ้าปิดหน้าอกและที่สำคัญคือเป็นลดลายที่เป็นคติความเชื่อทางศาสนา จนกระทั่งมีการพัฒนาจากการใช้ผ้าปิดหน้าอกหรือผ้ายันต์มาสู่การสักอยู่บนร่างกาย ทั้งนี้สามารถสะท้อนถึงสภาพความเป็นอยู่ในอดีตที่ต้องมีการสู้รบทุ่ม摩 (ปี.เจ เทอร์วิล, แอนโธนี ดิลเลอร์ และ ชลธิรา สัตยาวัฒนา, 2533: 50)

โดยที่ผู้สักมีความเชื่อว่าหากใครสักรูปอยุ้นเป็นคัมภีร์แห่งไสยศาสตร์แล้วจะทำให้ผู้นั้นมีความคงกระพันชาติรักษาในศาสตราจารย์ไม่เข้า หรือมีอยู่หลายลักษณะที่ผู้สักเชื่อว่าอยู่สักนั้นสามารถสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้สักที่เรียกว่ามนต์รามานิยม ทั้งนี้นั้นสันนิษฐานว่า การสักยันต์มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นที่นิยมในหมู่ชาวไทยในสมัยนั้น เพราะต้องทำศึกสงครามอยู่เสมอ ซึ่งหลักฐานต่างๆ ที่ปรากฏเป็นหลักฐานดังกล่าวนั้นตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนกระทั่งสมัยกรุงศรีอยุธยารวมถึงสืบทอดมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์พบในหลักฐานที่เป็นบันทึกของชาติต่างชาติ เช่น ซีมอง เดอ ลาลูเบร์ หรือในวรรณคดีหล่ายเรื่อง เช่น ขุนช้างขุนแผน ไกรทอง รามเกียรติ ตามที่พระยาอนุมานราชอนกสำรวจได้ว่าการสักเป็นวิธีการช่วยให้ผู้ที่อ่อนแอมีความเข้มแข็งและอยู่ในสังคมได้ (วิญญาณ ลี้สุวรรณ, 2540: 219) การสักเพื่อผลทางไสยศาสตร์จะมีอยู่ทั้งสิ้น 2 ประเภทคือ เพื่อผลทางเมตตาตามนานิยมและเพื่อผลทางอยู่ยงคงกระพันชาติให้เคล้าคลาดจากอุบัติเหตุอันตรายทั้งปวง ถ้าเป็นการสักเพื่อความอยู่ยงคงกระพันชาติ จะนิยมสักลดลายที่เป็นตัวแทนความดุร้าย ความปราดเปรียว สง่างาม ความกล้าหาญ ได้แก่ลายเสือผ่าน หนุมานคุลูกผุ่น หงส์ มังกร และลายสิงห์ เป็นต้น หรือลายที่เปรียบเหมือนเกราะป้องกันภัยนั้นๆ เช่น เก้ายอด ยันต์เกราะเพชร นั้น ก็เพื่อผลทางไสยศาสตร์และถือกันว่าเป็นหัวใจของการสักก็คือการท่องคถาที่กำกับลดลายแต่ละลาย เพราะสิ่งนี้คือเคล็ดวิชาความชั้นสูงแต่ละอาจารย์สัก ที่จะไม่เปิดเผยให้แก่ผู้ใดนอกจากลูกศิษย์ที่ได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้รับสืบทอดวิชาจากอาจารย์ (สุลักษณ์ ศรีบุรี และ ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2530: 34) ซึ่งความเชื่อของการทำระบบเลขยันต์และการสักยันต์ลงบนร่างกายนั้นสะท้อนให้เห็นความเชื่อในทางด้านปรัชญาและคำสอนต่างๆ ไว้ในวัตถุประสงค์ของการปลูกใจและทำให้เกิดความเชื่อเรื่องอิทธิฤทธิ์เท่านั้น

ขั้นตอนในการประกอบพิธีกรรมการสักยันต์

1) วันเวลาที่เหมาะสมในการประกอบพิธีกรรม

ในการประกอบพิธีกรรมนั้นยังคงเป็นปกติเช่นเดิมจากการกำหนดวันเวลาที่จะทำเอาไว้ด้วย มีทั้งแบบที่เป็นฤกษ์เฉพาะและแบบฤกษ์ทั่วไป ที่เป็นฤกษ์เฉพาะ เช่น ต้องกระทำในวันที่เกิดจันทรุปราคา หรือต้องกระทำในวันจันทร์ชั้น 15 ค่ำ เดือน 12 เท่านั้น ส่วนฤกษ์แบบทั่วไปส่วนใหญ่จะกระทำพิธีกรรมกันในวันอังคารหรือวันเสาร์ เพราะถือว่าเป็นวันแข็ง ถ้าสักยันต์เมตตามหานิยม จะต้องทำในวันจันทร์หรือศุกร์ นอกจากนี้ในบางตำรา yang กำหนดการทำพิธีกรรมในวันที่เรียกว่าวันอุบاثร์และวันโลภาวินาคซึ่งจะเปลี่ยนไปในทุกๆปี (ณัฐรัตน์ มนีรัตน์, 2553: 22)

2) สถานที่สัก

ทางสถานที่ที่ใช้ทำการสักหรือสำนักสักไม่มีข้อกำหนดไว้แต่อย่างไร ควรจะตั้งอยู่ที่ได้หรือมีลักษณะทำเลที่ดี หรือสภาพแวดล้อมอย่างไร จึงจะเหมาะสมซึ่งถ้าเป็นครูอาจารย์และซ่างสักที่เป็นมาราสนั้นจะนิยมทำพิธีกรรมที่บ้านของตนเอง แต่ถ้าเป็นพระภิกษุก็จะทำพิธีในเขตอาرامซึ่งการสักตามความเชื่อของกราอยู่ย่างคงกระพันชาติหรือแมตตามหานิยมนั้น สถานที่สักหรือสำนักมักจะอยู่ในเขตของวัดหรือติดกับวัด เนื่องจากว่าเป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับคติอาถานาค ของขลัง ที่จะต้องทำให้ผู้ที่ได้รับการสักยึดถือแน่นอนต่อครู อาจารย์ผู้สักและผู้ปลูกเสกหรือผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาที่ถือกันว่าเป็นของสูง ดังนั้นบุคคลที่เหมาะสมให้เป็นผู้ประกอบพิธีจึงเป็นสมณเพศ ผู้รักษาศิลปะจำนวนมากกว่าที่จะกระทำโดยครูอาจารย์สักที่เป็นมาราสน (ชนกวรรณ นรากร, 2548:109) และการทำพิธีนี้ก็ส่งผลทางด้านจิตใจให้แก่ผู้ที่ได้รับการสักด้านความเลื่อมใส ศรัทธาและความเชื่อที่มีต่อพิธีสัก ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าพระภิกษุนั้นถือได้ว่าเป็นผู้อนุเคราะห์ต่อ สรรษารชีวิตเป็นหลักพระสงฆ์คือผู้ช่วยเหลือชาวบ้านการพัฒนาระบบที่อยู่อาศัยนั้น จึงเป็นอุบາຍช่วยผู้คนที่กำลังตกทุกข์ได้ยากแต่เนื่องจากการแสดงธรรมชั้นสูงหมายแก่ผู้มากด้วยปัญญา หากปัญญายังไม่กล้าเข้าพอก็จำเป็นต้องอาศัยอุบາຍวิธีในการช่วยให้พ้นทุกข์เฉพาะหน้าไปก่อน ดังนั้นการใช้ระบบเลขยันต์จึงตอบสนองความต้องการที่พื้นฐานของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งได้แก่ความปลอดภัย ความรักและความเมตตาจากผู้อื่น ความอยู่ดีกินดี และความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากภิกษุคือผู้สร้างและบูรณะการระบบเลขยันต์ที่สืบทอดมาตั้งแต่โบราณนั้น ยันต์ต่างๆที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นยันต์พื้นฐานความคิดมาจากพุทธศาสนาถือเป็นอุบາຍในการช่วยให้มีกำลังใจและดึงคนเข้าศาสนาด้วย (ณัฐรัตน์ มนีรัตน์, 2553: 81) เมื่อพิจารณาระบบเลขยันต์ต่างๆส่วนใหญ่จะใช้สัญลักษณ์และอักษรที่สอดคล้องกับหลักการของพระพุทธศาสนา

3) เครื่องมือที่ใช้ในการสัก

ส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดก็คือเข็มสักหรือวัตถุปลายแหลมที่ใช้ทำหน้าที่เป็นเข็มสักแหง ลงบนผิวนั้น การเลือกใช้เข็มสักและวัตถุปลายแหลมของอาจารย์สักแต่ละคนแตกต่างกันไปตามความถนัด ความสะดวกหรือตามที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากอาจารย์สักในรุ่นก่อนๆ ซึ่งอุปกรณ์ที่นิยมนำมาใช้เป็นเข็มสักมีดังนี้คือ

- 3.1) หานามหวายที่มีปลายแหลมและแข็ง
- 3.2) เข็มหมุดหรือเข็มเย็บผ้า 3-5 เล่มมัดเข้าไว้ด้วยกันแล้วผูกติดกับด้ามไม้ที่ใช้เป็นด้ามจับ
- 3.3) ก้านร่มฝันปลายแหลมเป็นหน้าตัด
- 3.4) เหล็กปลายแหลมที่ทำด้วยทองเหลือง
- 3.5) เข็มที่ทำจากเหล็กตะปูตอกโลงศพเพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา

อย่างไรก็ตามพบว่าเข็มสักที่นิยมใช้กันมากที่สุดมักเป็นวัสดุปลายแหลมที่ทำมาจากโลหะเพื่อให้จับได้ถนัดมือและให้มีน้ำหนักถ่วงที่ปลายด้าม เพื่อจะบังคับเข็มสักไปในทิศทางที่ต้องการ เครื่องมือที่อีกชนิดใช้ในการสักคือนมีที่ใช้หมึกสักก็มีวัฒนาการการผสมสีและดัดแปลงไปตามยุคสมัยและมีความแตกต่างและเฉพาะตัวของแต่ละสำนัก ส่วนมากนิยมใช้หมึกเจนสีดำที่ผสมเข้ากับส่วนผสมต่างๆ เช่นน้ำมันต์ สมุนไพรจำพวกว่าน หรือน้ำมันจากสัตว์ตัวอย่างเช่นเดือเป็นต้น ทั้งนี้ใช้การใช้น้ำมันจากสัตว์ดูร้ายเข่นเลือกที่มีพลังอำนาจจดจ่อในตัวมาเป็นส่วนผสมทำให้เชื่อกันว่าจะทำให้การสักนั้นจะส่งผลให้เกิดความคงกระพันชาตรี (สุลักษณ์ ศรีบุรี และ ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2530: 37)

4) ขั้นตอนของการประกอบพิธีกรรม

การสักนั้นเป็นเรื่องของคติความเชื่อที่เน้นด้านความศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้นผู้ที่ได้เข้ารับการสัก จึงต้องมีความศรัทธาและมีจิตใจที่มุ่งมั่นต่อการปฏิบัติตามพิธีกรรมที่แต่ละสำนักสักได้กำหนดไว้ ซึ่งพิธีกรรมการสักที่เรียกว่าต้องใช้แรงคู่ และเน้นการบวงสรวงบูชาครูอาจารย์ต่างๆ รวมไปถึงเทวดา ฤาษีและครูอาจารย์ที่รำเรียนสืบทอดกันต่อมาก โดยเชื่อกันว่าอำนาจความศักดิ์สิทธิ์ของแรงครูนั้นจะสามารถทำให้ทุกอย่างสำเร็จ ดังนั้นในการประกอบพิธีกรรมจะมีการอ่านโองการเชิญครูด้วย นักจากนี้ยังเชื่อว่าเมื่อลอยยันต์ตามรูปแบบสำเร็จแล้วคือบูชาครูอาจารย์ อ่านโองการสังเวช เครื่องเข่น ยันต์ดังกล่าวจะมีอำนาจภาพสมบูรณ์ (ณัฐรัตน์ มณีรัตน์, 2553: 108) ทั้งนี้ก่อนการเริ่มประกอบพิธีกรรมนั้นจะต้องมีเครื่องสังเวยกำหนดไว้ตามธรรมเนียม เช่น หัวหมู abayศรีปากชาม หมากพลู ข้าวตอกดอกไม้ ผู้ที่มีความเชื่อเช่นนี้จะต้องฝึกจิตตามคำสอนของครูอาจารย์ด้วยซึ่งเชื่อกันว่าจะก่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ตามมาโดยทั่วไปจะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1) พิธียกครุ

เมื่อผู้ที่จะรับการสักตั้งใจແນວແน่วว่าจะสักแล้วนั้น ก็เริ่มพิธีด้วยการนำดอกไม้สูปเทียน และเงินค่ายกครุไปถวายอาจารย์สักตามวันเวลาและสถานที่ เพื่อฝากตัวเป็นลูกศิษย์และเพื่อเป็นการบูชาครุ ส่วนจำนวนเงินค่ายกครุนั้นจะมีการกำหนดตามความยากง่ายของลวดลายที่สักหรือ เป็นไปตามอัตราที่กำหนดโดยสำนัก เช่น 12 บาท 36 บาท 50 บาท หรือ 100 บาทเป็นต้น จำนวน เงินต่างๆเหล่านี้ตามอัตราการสักในอดีตนั้นมักจะนิยมถือเคล็ด (Terwiel.B.J, 1994: 71) ลงท้าย ด้วยเลข 6 เช่น 6 สอง 6 บาท 12 บาท (2 เท่าของ 6) 24 บาท(4เท่าของ 6) หรือ 36 บาท (6 เท่า ของ6)

4.2) การลงลายสัก

หลังจากไหว้ครุเสร็จแล้วก็ลงมือสักก่อนจะสัก ครุอาจารย์สักจะทำการเสกเหล็กสักและ นำมันผสมหมึกที่ใช้เสียก่อน และจะบอกให้ผู้รับการสักนั้นสามารถทำจิตใจให้สงบและท่องคถา แล้วจึงเริ่มลงเหล็กสัก อาจารย์สักก็จะภาวนาคถา ลงอักษรเดินสูตรยันต์ไปจนเสร็จการสักโดย ต้องเป็นผู้ที่รู้วิธีการลงคถาตามปกติเสกและการลงอักษรเดินสูตรยันต์ การลงลายสักแต่ละลายหรือ แต่ละอาจารย์สักจะใช้เวลาไม่เท่ากันอาจจะใช้เวลาประมาณ 15 – 20 นาที บางครั้งอาจใช้เวลาทั้ง วันหรือนานนับสี่ป้าหากขึ้นอยู่กับลวดลายที่สัก

4.3) ปลุกเสก

เมื่อสักเสร็จแล้วอาจารย์สักก็จะทำพิธีปลุกเสกโดยการแทงเข็มลงไปหรือใช้มีดถูผิวนัง บริเวณลวดลายที่สักแล้วเพ่งพิจารณาเรียกสูตรเรียกนาม แล้วภาวนาคถาจากนั้นก็จะเปาผ่นลง บริเวณรอยสักแล้วจึงรดน้ำมนต์ ในการทำพิธีปลุกเสกในบางสำนักอาจมีการทำพิธีอัญเชิญบรรมครุ หรืออาจารย์ที่นับถือมาเข้าร่างทรงในขณะทำพิธีปลุกเสก

หลังจากลงยันต์เสร็จแล้วยังจะต้องปลุกเสกก่อน การปลุกเสกนั้นสำคัญอยู่ที่การวางจิต ให้เป็นสมາธิ การกำหนดจิตและกำหนดค疤คถาคือการท่องพระคถาด้วยจิตที่เป็นสมາธิ มีการ เพ่งอรวมณ์ไปที่รูปของยันต์ที่ทำการประจุความ บางครั้งต้องมีการกำหนดหมายเจชิงเรียกว่า ค疤คถาคือจะต้องท่องคถาภายในระยะเวลาที่กลั้นหายใจครั้งหนึ่ง เรียกว่า 1 ค疤คถา (ณัฐ รัตน์ มนตรัตน์, 2553: 21)

4.4) พิธีไหว้ครุหรือพิธีครอบครุ

พิธีการไหว้ครุหรือพิธีครอบครุนั้นต่างจากพิธียกครุ คือพิธียกครุจะกระทำการลงสัก และปลุกเสก เพื่อเป็นการอัญเชิญลิงศักดิ์สิทธิ์หรือครุบาอาจารย์มาประทับรับเครื่องสักการบูชา แต่การทำพิธีไหว้ครุเป็นพิธีการยกย่องบูชาคุณของครุอาจารย์เป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์ที่บรรดาศิษย์ในรุ่น

ต่างๆพร้อมใจมาชุมนุมกันในพิธี เป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์ที่กระทำขึ้นในเขตพะอาราม โดยกระทำต่อเนื่องปีละครั้งเพื่อปลูกเสกคณาจารย์ให้คงความศักดิ์สิทธิ์

สิงที่ต้องเตรียมในพิธีให้วัครุคือจากจะมีดอกไม้ธูปเทียนแล้วyangประกอบด้วยหัวหมูไข่ต้ม และเนื้อสัตว์ โดยเริ่มต้นโดยพะอารายผู้ทำพิธีจะจุดธูปเทียนท่องคณาภานาแล้วใช้เข็มสักแทงลงบนกระหม่อมของผู้ที่ได้รับการสักหรือลงบนลายสักแล้วท่องคณาเป้าพ่นลงไปบนกระหม่อมและบนลวดลายสัก จากนั้นผู้ที่รับการสักจะรับสักจะเพื่อปฏิบัติดนอย่างเคร่งครัดตามที่กำหนดได้แก่การปฏิบัติตามข้อกำหนดต่างๆ เช่นถือคำสัตย์ หมั่นควบคุมสติ และยึดมั่นในศีลธรรมเป็นต้น และให้ลั่นเงินจากข้อห้ามปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เช่นห้ามด่าบิดามารดา ห้ามรับประทานมะเฟือง น้ำเต้า ห้ามลอดสะพานหัวเดียว เป็นต้น เมื่อรับสักจะแล้วหลังจากนั้นพะอารายจะรดน้ำมนต์ท่องคณาภานาให้แก่ลูกศิษย์เพื่อเป็นสิริมงคลจากนั้นจึงถือว่าเป็นการเสร็จสิ้นในขั้นตอนของการประกอบพิธีกรรม (สุลักษณ์ ศรีบูรี และ ทวีวงศ์ ศรีบูรี, 2530: 113-114)

พิธีกรรมต่างๆที่ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เช่นข้อห้ามต่างๆหรือการให้วัครุซึ่งผู้ที่เชื่อในแรงคุณจะต้องทำทุกปีไม่ขาด และจะสืบทอดไปยังศิษย์รุ่นต่อรุ่นเรื่อยไปโดยเฉพาะในกลุ่มวิชาสักยันต์ การที่เน้นพิธีกรรมต่างๆ เช่นนี้นั้นกล่าวคือเป็นการทำให้สายวิชาไม่ขาดสูญโดยง่าย เนื่องจากมีรวมตัวเพื่อประกอบพิธีให้วัครุร่วมด้วยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

การปฏิบัติดนภัยหลังการสักยันต์

อาจารย์สักแต่ละสำนักจะมีข้อบังคับให้ผู้ที่ได้รับการสักปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจึงจะทำให้ผลของการสักนั้นมีพลังอำนาจแห่งความศักดิ์สิทธิ์เกิดขึ้น ผู้ที่ทำการสักนั้นจะต้องถือสักจะประพฤติดนเป็นคนดี ไม่กระทำผิดศีลธรรม เพราะอาจทำให้การสักนั้นไม่บังเกิดผลทางไสยศาสตร์ แต่อย่างไรเนื่องจากค่าที่ลงไว้จะไม่อยู่กับตัวผู้ที่ฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว การยึดถือข้อห้ามปฏิบัติตัวอย่างเช่นนี้นั้นคนที่ยึดถือเชื่อว่าจะทำให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์

การลงคณาคามบนร่างกาย ผิวนาง เป็นที่นิยมอย่างหนึ่งของคนในสมัยโบราณเหตุผล สำหรับการสักเพื่อผลของจิตใจและความเชื่อ ได้แก่สักเพื่อให้จิตใจเข้มแข็ง กล้าหาญ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการสักนี้ย่อมแตกต่างกันออกไปตามยุคสมัย รวมถึงการสักยันต์นี้ยังต้องระวัง ข้อห้ามต่างๆอย่างเคร่งครัดอีกด้วย หากผู้สักไม่ถือปฏิบัติพลังอำนาจทางไสยศาสตร์จะเสื่อมได้

ลักษณะของการสักยันต์หรือเป็นการสักเพื่อความลังนั้นมีทั้งการสักลงยันต์กับการสักลง อักขระ การสักลงยันต์จะต้องกระทำโดยอาจารย์ที่เป็นพระหรือผู้ที่ผ่านการบวชเรียนมา แล้วจึงจะทำให้เกิดความลังและยังต้องมีข้อห้ามต่างๆ สำหรับผู้สักยันต์ซึ่งประกอบด้วย การที่จะให้การสักเกิดความศักดิ์สิทธิ์หรือความลังนั้นผู้สักจะต้องระวังข้อห้ามซึ่งเรียกว่า 俗ら ซึ่งตัวอย่างสิ่งที่เป็น俗ลามีดังต่อไปนี้ (ประเทิน มหาชันธ์, 2534: 36)

- 1) การละเว้นบริโภคเนื้อ 10 ชนิด ได้แก่ เสือโคร่ง เสือเหลือง ช้าง น้ำ สน แมว ญี่ลิง หมี มนุษย์
- 2) ห้ามกินกล้วยโดยวิธีกัด ให้หักเป็นคำๆ
- 3) ห้ามข้ามสะพานที่ทอดข้ามลำคลองที่ไม่มีน้ำ
- 4) ห้ามมองลงไปในบ่อที่ไม่มีน้ำ
- 5) ห้ามแหงนมองดูห้องพยาบาล
- 6) ห้ามลอดรัว
- 7) ห้ามลอดใต้ถุน
- 8) ห้ามลอดใต้บันได
- 9) ห้ามลอดระหว่างตากผ้า
- 10) ห้ามลอดผ้าถุงสตรี
- 11) ห้ามไม่ให้ชายผ้าถุงของผู้หญิงในยามมีประจำเดือนมาสะบัดโดนร่างกาย
- 12) ห้ามไม่ให้ผู้หญิงมาจับหนอนทับ
- 13) ห้ามลอดใต้ตันมะเฟือง
- 14) ห้ามกล่าวคำหยาบ
- 15) ห้ามบ้วนน้ำลายลงในที่ต่ำ เช่น ส้วม เป็นต้น (ในกรณีที่สักที่ลิน)

สรุป

จากการศึกษาด้านประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของการสักร่างกาย ในบริบท สังคมไทยในอดีต ตลอดจนลักษณะของกลุ่มสังคมของผู้ที่มีรอยสักพบว่าแต่เดิมนั้นรอยสักได้รับ ความนิยมอย่างมากในกลุ่มชายไทย ที่มีจุดมุ่งหมายของการสักเพื่อสร้างกุศโลบายไว้ยึดเหนี่ยว จิตใจในการสุจริตซึ่งในอดีตความเชื่อถือล่างนั้นได้รับอิทธิพลทางด้านศาสนา จึงเป็นที่สังเกตว่า การสักจะให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ที่เป็นเสมือนเครื่องรางของชลังต่อผู้ที่ทำการสักที่มีความผูกพัน ศรัทธาในความเชื่อ ความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งลักษณะร่วมของผู้ที่มีความเชื่อของการสักร่างกาย ดังกล่าว มักจะอยู่ในกลุ่มผู้ที่เป็นทหาร ทั้งนี้อันเนื่องมาจากสภาราษฎรทางสังคมในยุคอดีตนั้นส่งผลต่อ ความเชื่อของการสักเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นไม่เกรงกลัวต่อการรับ นอกจากนี้การสักยังสะท้อน ให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของความเป็นชาหยังทั้งในความหมายของความอดทนความเป็นผู้กล้าในศึก สงคราม รวมทั้งเป็นสิ่งที่สร้างตัวตนของความเป็นชายที่มีความอดทนต่อความเจ็บปวดจากรอย สัก โดยละเอียดทั้งในด้านของการพยายามแสวงหาอำนาจให้กับตัวเองเพื่อ

การอยู่รอด ในขณะเดียวกัน อำนาจความศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนให้ความเคารพนุชារคืออำนาจที่มีมาจากการเชื่อทางพุทธศาสนาและอำนาจทางไสยศาสตร์ ซึ่งความเชื่อเรื่องอำนาจเหล่านี้มีบทบาทต่อวิถีชีวิตของคนในด้านการสร้างขวัญกำลังใจและความหวาดกลัวในด้านการทำเนินชีวิต ซึ่งที่มาจากการเชื่อของพธิกรรมการสักยันต์

